

Fig. 10.4
Roger van der Weyden
o. 1455: „Salome modtager
Johannes' hoved”,
Gemäldegalerie, Berlin.

Johannes Døberen

Den røde saft har givet planten navn efter Johannes Døberen. Blomsten er „oprunden af Johannis blod, da han blev halshugget,” skriver Johan Pauli i 1761. Johannes Døberen blev efter traditionen født ved sommersonhverv, et halvt år før Jesu fødsel. Vi mindes hans fødsel ved at tænde Sankt Johannes bål. Prikbladet perikum kaldes også Johannesurt eller Sankt Hans urt. Den blomstrer omkring Sankt Hans.

Johannes var en profet, der levede på Jesu tid. Han gik klædt i kameluld og levede af græshopper og vilde biers honning ude i Judæas ørken. Med sin apokalyptiske dommedagsforkyndelse samlede han en menighed omkring sig og døbte sine tilhængere i Jordanfloden. Også Jesus blev døbt af Johannes Døberen. Johannes sagde: „Øksen ligger allerede ved træernes rod, og hvert træ, som ikke bærer god frugt, hugges om og kastes

Fig. 10.5
Mørk Jesus døbes af
Johannes i Jordanfloden.
Etiopisk ikon.

i ilden. Jeg døber jer med vand til omvendelse; men han, som kommer efter mig, er stærkere end jeg, og jeg er ikke værdig til at bære på hans sko. Han skal døbe jer med Helligånden og ild” (Mat 3,10). Johannes understregede, at han ikke var den ventede Messias. Han var selv kun forløberen, der beredte vejen for Messias og pegede hen på ham.

Johannes Døberen havde lagt sig ud med en af de lokale fyrster i landet, den svage og intrigante Herodes Antipas (20 f.–39 e.Kr.). Det var ham, Jesus kaldte en ræv. Herodes Antipas havde indgået et ikke-tilladt ægteskab med sin brors kone og forskudt sin første kone, som var datter af nabokongen Aretas, som han lå i strid med. Det bebrejdede Johannes ham. Herodes kastede ham i fængsel, måske også fordi han frygtede, at Johannes ville gøre oprør. Hans nye kone, Herodias, var fuld af had til Johannes. En dag fik hun sin datter Salome til at danse for Herodes. Han blev besat af hendes dans og lovede at opfylde hendes hedeste ønske. Moderen ville have hævn over Johannes og fik Salome til at ønske Johannes' hoved på et fad (Mat 14,1-12).

Historien er voldsom og dramatisk og har igennem tiderne inspireret til mange overvejelser. Digteren Heine stiller spørgsmålet, om en kvinde vil ønske hovedet af en mand, som hun ikke elsker. Har lidenskaben sin rod i had eller i kærlighed? Havde den lidenskabelige Herodias måske lagt an på den strenge og kyske Johannes og var blevet afvist? Eller var det Salome, der var besat af forsmået og afvist kærlighed?